

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Střední průmyslová škola strojnická Olomouc, tř.17. listopadu 49

**Výukový materiál zpracovaný v rámci projektu „Výuka moderně“
Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0205**

Šablona: III/2 Dějepis

Sada: 3

Číslo materiálu v sadě: 10

Název: Vznik Československa a první republika

Jméno autora: Mgr. Vladislava Heglasová

Předmět: Dějepis

Jazyk: Čeština

Klíčová slova: Československo, první republika, prezident T.G. Masaryk, Malá dohoda

Cílová skupina: žák 1. ročníku

Stupeň a typ vzdělání: střední odborné

Očekávaný výstup: Žák dokáže popsat politický systém, ekonomiku, národnostní složení a zahraniční vztahy Československa za první republiky, umí vysvětlit demokratickou koncepci prezidenta T.G. Masaryka.

Metodický list/anotace

Výkladová prezentace společně s motivačními obrázky a úkoly poskytuje výchozí materiál, který slouží žáku jako vodítko k popisu a pochopení vnitřně politického a ekonomického vývoje v Československu po 1. světové válce.

Datum vytvoření: 27.4. 2013

**VZNIK
ČESKOSLOVENSKA
A
PRVNÍ REPUBLIKA**

Velký znak Československa

Obrázek č. 1

VZNIK ČESKOSLOVENSKA A PRVNÍ REPUBLIKA

- **28. října 1918** – vznik Československa
 - výsledek staletého nár. osvobozenického zápasu Čechů a Slováků
 - stabilizační faktor ve střední Evropě
 - základem demokratická koncepce T.G. Masaryka – 1. prezidenta (humanistické a demokratické tradice)
- **1920** - 1. ústava

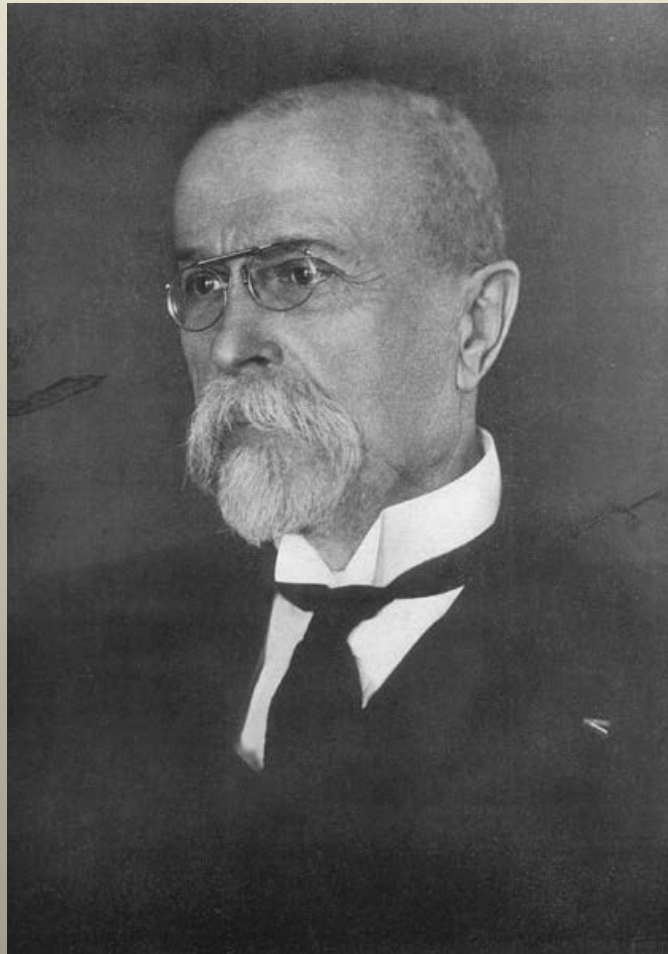
Úkol:

**Jak dlouho zastával Tomáš
Garrigue Masaryk funkci
prezidenta republiky?**

Tomáš Garrigue Masaryk

první prezident Československa

Obrázek č. 2

**Ve funkci
prezidenta
1918 - 1935**

Úkol:

**Víte, jaké národnostní
složení mělo mladé
Československo?**

VZNIK ČESKOSLOVENSKA A PRVNÍ REPUBLIKA

- **OBYVATELSTVO**

- **$\frac{2}{3}$ Češi a Slováci a $\frac{1}{3}$ menšiny:**

- ✓ německá 23%

- ✓ maďarská 5,5%

- ✓ rusínská 3,4%

- ✓ židovská 1,4%

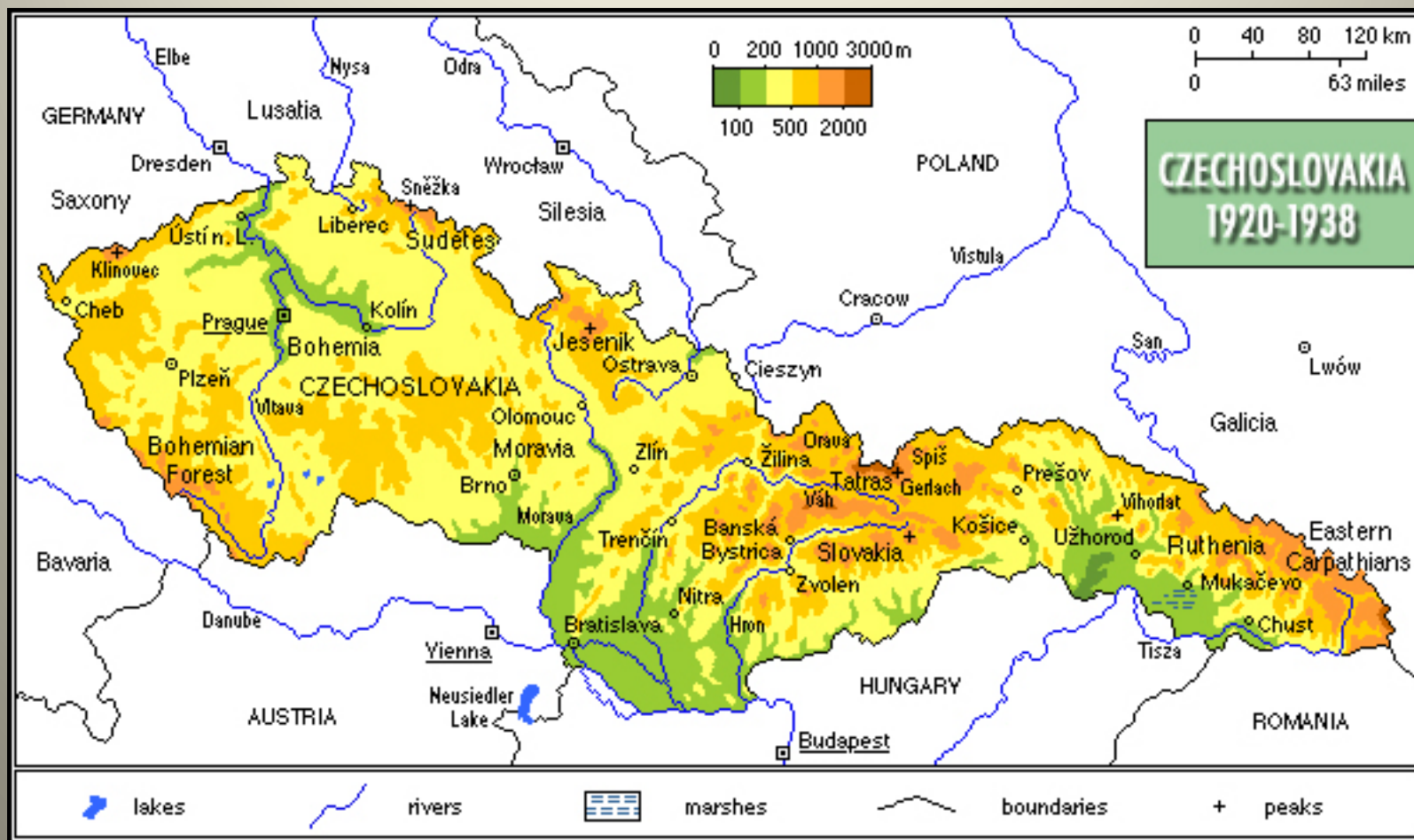
- ✓ polská 0,6%

(ČSR – jediný stát v Evropě, který uznal židovskou národnost)

Mapa Československa

1920 - 1938

Obrázek č. 3

VZNIK ČESKOSLOVENSKA A PRVNÍ REPUBLIKA

- **vnitřní politika** (hl. pozici – „**hradní skupina**“ v čele s T.G. Masarykem a E. Benešem)
 - **zajištění územní celistvosti ČSR**
- **Slovensko** (Maďarsko se ho nechtělo vzdát, příchod čes. četnictva, legionářů a inteligence)
- **Podkarpatská Rus** (voj. obsazení čs. armádou)
- **německé pohraniční oblasti** (vojensky obsazeny)
- **zahraniční politika** – „**Malá dohoda**“
 - **hosp. a politická stabilita ve stř. Evropě mezi Německem a SSSR**

Úkol:

**Znáte členské státy „Malé
dohody“?**

Členské státy Malé dohody

1921 - 1939

Obrázek č. 4

Československo s Rumunskem a Jugoslávií byly členy „Malé dohody“, v zahraniční politice se orientovaly na Francii.

Úkol:

Dokážete odhadnout, kolik procent představoval podíl čs. průmyslu v rámci bývalého R-U?

VZNIK ČESKOSLOVENSKA A PRVNÍ REPUBLIKA

- **hospodářství** – **70%** průmyslové výroby R-U
- ✓ **modernizace** (Baťovy závody ve Zlíně)
- ✓ **nová odvětví** – energetika, elektrotechnika, chemie
 - 1924 – předválečná úroveň
 - 1929 – navýšení o 41%
- ✓ **měnová reforma** – odluka čs. měny, znehodnocení rakouskouherské měny
- ✓ **pozemková reforma** (záborový zákon – půda nad 15 ha vyvlastněna za náhradu)

Prvorepubliková mince

v hodnotě pět korun československých

Obrázek č. 5

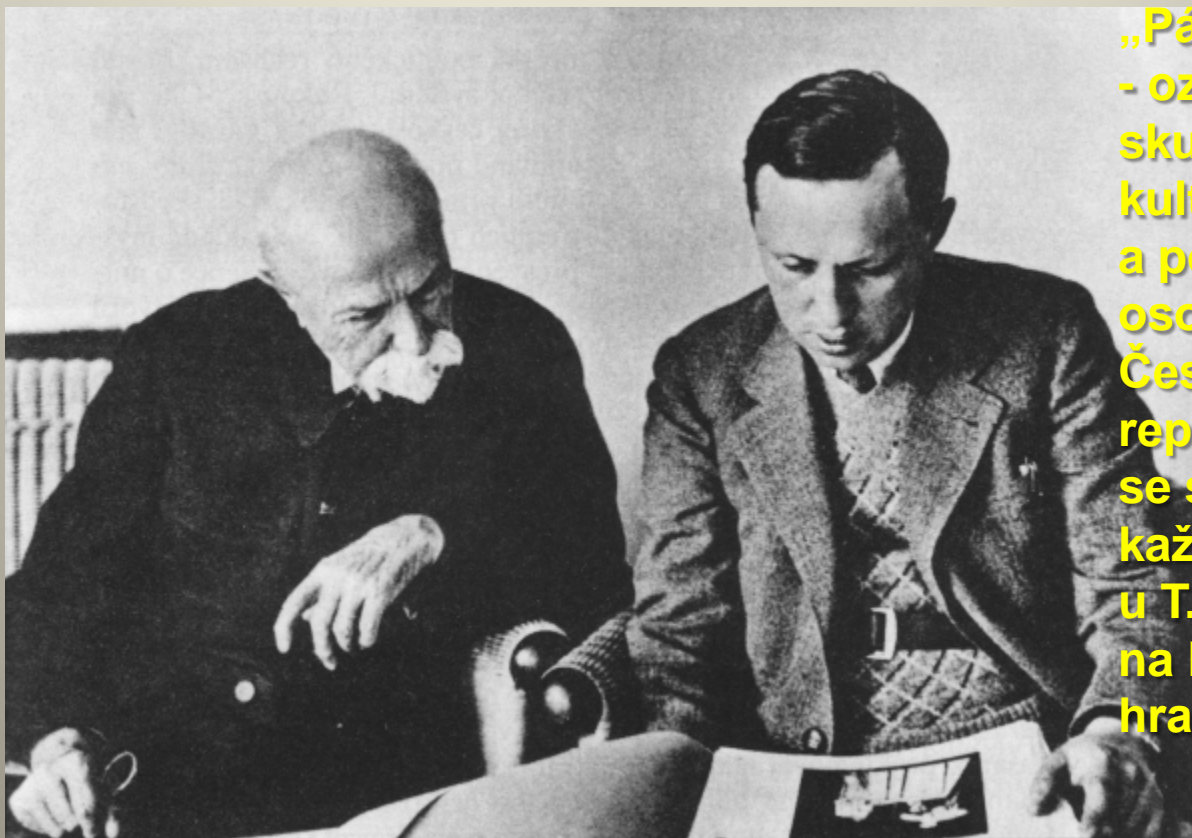
VZNIK ČESKOSLOVENSKA A PRVNÍ REPUBLIKA

- **politické strany** – silné postavení (více než 30)
 - ✓ „Hradní skupina“ (T.G. Masaryk, E. Beneš)
 - ✓ **Národně demokratická strana** – strana fin. kapitálu (K. Kramář, A. Rašín)
 - ✓ **Agrární strana** – buržoazie, statkářů (A. Švehla, M. Hodža)
 - ✓ **Lidová strana** – katolická, vliv Vatikánu (J. Šrámek)
 - ✓ **Sociálně demokratická** (spor o Lidový dům 1919)
 - ✓ **Komunistická strana**
(založena 1921, 1929 – bolševizace, K. Gottwald)

T.G. Masaryk a Karel Čapek

pátečníci - srpen 1931, Dějiny zemí Koruny české

Obrázek č. 6

„Pátečníci“
- označení
skupiny
kulturních
a politických
osobností první
Československé
republiky , kteří
se scházeli
každý pátek
u T.G. Masaryka
na Pražském
hradě.

Úkol:

Víte, která politická strana se stala tzv. pátou kolonou v Československu?

VZNIK ČESKOSLOVENSKA A PRVNÍ REPUBLIKA

- **1925** – spor s Vatikánem k výročí upálení Husa
- **1926** – vznikla „Národní obec fašistická“ (Stříbrný, Gajda) – fašismus zatím v izolaci
- **1934** – spojení Národní obce fašistické s ostatními faš. skupinami v tzv. „Národní frontě“
- **1935** – v parlamentních volbách SdP (**Sudetoněmecká strana Konráda Henleina - tzv. pátá kolona v Československu**)
→ **nejsilnější politická strana ve státě** (druhá ve volbách agrární strana)

Konrád Henlein v Kraslicích

Rozumět dějinám, 1936

Obrázek č. 7

Odkazy:

Použité zdroje: internet

Dostupné pod licencí GNU Free Documentation License na www:

Obrázek č. 1

SHAZZ. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Czechoslovakia_COA_large.svg >

Obrázek č. 2

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný na WWW:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tom%C3%A1%C5%A1_Garrigue_Masaryk_1925.PNG>

Obrázek č. 3

PAZDZIORA, Mariusz. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný na WWW:

< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Czechoslovakia1920-38.jpg> >

Obrázek č. 4

MENELDUR. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný na WWW:

< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Little_Entente.png >

Obrázek č. 5

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný na WWW:

< [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:5_K%C4%8D_\(prvn%C3%AD_republika\).jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:5_K%C4%8D_(prvn%C3%AD_republika).jpg) >

Obrázek č. 6

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný na WWW:
< <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:T. G. Masaryk a K. %C4%8Capek.gif> >

Obrázek č. 7

NEUVEDEN. *Wikimedia Commons* [online]. [cit. 27.4.2013]. Dostupný na WWW:
< http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Konrad_Henlain_1936_SdP.jpg >